

4. De danske Biskoppers Hyrdebrev

Martin Schwarz Lausten skriver i "Jødesympati og Jødehad": "Arrestationen af jøderne udløste biskoppernes Hyrdebrev af 3.oktober 1943. Ganske vist forhold det sig sådan, at ingen af biskopperne havde været forfattere. Det var derimod efter aftale med biskop Fuglsang-Damgaard skrevet af de to københavnske præster N.J.Rald og Th.Glahn. Fuglsang-Damgaard underskrev på samtlige biskoppers vegne og afleverede skriftet til departementchefen til fremlæggelse på departementchefmødet den 29.september, ligesom han også ønskede den meddelt til de tyske myndigheder. Formentlig på grund af tidspresset havde biskoppen ikke forud aftalt dette med sine bispekolleger, hvis godkendelse han derfor først indhentede bagefter. Han bad dem meddele deres præster, at de skulle oplæse den for deres menigheder, dersom tyskerne indledte arrestationen af jøderne. Præsternes skrivelse var blevet til biskoppernes protest.

Som protest oplæstes følgende i går fra samtlige landets prædikestole:

"Landets biskopper har under 29. september d.å. gennem departementscheferne tilstillet de ledende tyske myndigheder en skrivelse af følgende indhold:

Den danske kirkes stilling til jødespørgsmålet.

Overalt hvor der rejses forfølgelse af jøder som sådanne af racemæssige eller religiøse grunde, er det den kristne kirkes pligt at protestere derimod.

- 1) Fordi vi aldrig vil kunne glemme, at kirkens Herre, Jesus Kristus, fødtes i Betlehem af Jomfru Maria ifølge Guds forjættelse til hans ejendomsfolk, Israel. Jødefolkets historie indtil Kristi fødsel rummer forberedelsen til den frelse, Gud har beredt alle mennesker i Kristus.
Dette kendetegnes ved, at Det gamle Testamente er den del af vor Bibel.
- 2) Fordi forfølgelsen af jøder strider mod den menneskeopfattelse og næstekærlighed, som er en følge af det budskab, Kristi kirke er sat til at forkynde. Kristus kender ikke til

personanseelse, og han har lært os at se, at ethvert menneskeliv er dyrebart i Guds øjne.
(Gal. 3.28)¹

3) Fordi det strider mod den retsbevidsthed, som råder i det danske folk, nedfældet i vor danske kristelige kultur gennem århundreder. I henhold hertil har alle danske statsborgere efter Grundlovens ord lige ret og ansvar for loven og religionsfrihed tilsikret. Vi opfatter religionsfrihed som ret til at udøve vor gudsyndelse efter kaldelse og samvittighed, og således at vore race og religion aldrig i sig selv kan blive anledning til, at et menneske berøves rettigheder, frihed eller ejendom. Uanset afvigende religiøse anskuelse vil vi kæmpe for, at vore jødiske brødre og søstre bevarer den samme frihed, som vi selv sætter højere end livet.

Der findes hos den danske kirkes ledere en klar forståelse af vor forpligtelse til at være lovlydige borgere, som ikke utidigt sætter sig op imod den, der øver myndighed over os, men samtidig er vi i vor samvittighed bundne til at hævde retten og protestere mod enhver retskrænkelser. Derfor vil vi i givet fald utvetydigt vedkende os ordet om, at man skal adlyde Gud mere end mennesker.

På biskoppernes vegne
Fuglsang Damgaard

---

¹ Citat fra Paulus' brev til Galaterne - står i Det nye Testamente